# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä joulukuuta 1992 *

Asiassa C-169/91,

jonka House of Lords on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

**Council of the City of Stoke-on-Trent**

**ja**

**Norwich City Council**

vastaan

**B & Q plc,**

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat C. N. Kakouris, G. C. Rodríguez Iglesias ja J. L. Murray sekä tuomarit G. F. Mancini, R. Joliet, M. Díez de Velasco, P. J. G. Kapteyn ja D. A. O. Edward,

julkisasiamies: W. Van Gerven,
kirjaaja: hallintovirkamies D. Triantafyllou,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- Council of the City of Stoke-on-Trent ja Norwich City Council, edustajinaan Stuart Isaaks, QC, barrister N. Calver ja solicitor J. Barnecutt,

- B & Q plc, edustajinaan G. Barling, QC, D. Vaughan, QC, barrister D. Anderson, barrister N. Davidson ja solicitor A. Askham,

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään L. Hudson, Treasury Solicitor's Department, avustajanaan barrister N. Paines,

- komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja R. Wainwright, avustajanaan oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies A. Ridout,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Council of the City of Stoke-on-Trentin ja Norwich City Councilin, B & Q plc:n, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, asiamiehenään L. Hudson, avustajanaan Attorney General Sir Nicholas Lyell, QC, 2.6.1992 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.7.1992 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 House of Lords on esittänyt 20.5.1991 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.7.1991, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla useita ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat perustamissopimuksen 30 artiklan tulkintaa.

2 Kysymys on esitetty Council of the City of Stoke-on-Trentin ja B & Q -yrityksen sekä Norwich City Council ja B & Q -yrityksen välisissä riita-asioissa.

3 Pääasian kantajat syyttävät B & Q -yritystä siitä, että se on rikkonut *Shops Act*in 47 ja 59 pykälää pitämällä vähittäismyymälöänsä auki sunnuntaisin harjoittaakseen muuta kun lain liitteessä V sallittua kaupallista toimintaa.

4 *Shops Act*in liitteessä V luetellaan tuotteet, joita poikkeuksellisesti saa myydä kaupassa sunnuntaisin. Kyseessä ovat ennen kaikkea alkoholijuomat, tietyt elintarvikkeet, tupakka, sanomalehdet ja muut päivittäistavarat.

5 House of Lordsissa, joka käsittelee asiaa ylimpänä oikeusasteena, kävi ilmi, että pääasian asianosaiset olivat eri mieltä toisaalta asiassa C-145/88, B & Q, 23.11.1989 annetun tuomion (Kok. 1989, s. 3851) tulkinnasta, toisaalta asiassa C-312/89, Conforama, 28.2.1991 annetun tuomion (Kok. 1991, s. I-997) ja asiassa C-332/89, Marchandise, annetun tuomion (Kok. 1991, s. I-1027) tulkinnasta.

6 House of Lords päätti edellä mainittujen tuomioiden tulkintaa koskevan kiistan yhteydessä lykätä asian käsittelyä ja pyysi yhteisöjen tuomioistuinta vastaamaan seuraaviin ennakkoratkaisukysymyksiin:

"1) Seuraako yhteisön tuomioistuimen asiassa C-312/89, Conforama, ja asiassa C-322/89, Marchandise, antamista tuomioista, että perustamissopimuksen 30 artiklan kieltoa ei sovelleta sellaiseen kansalliseen säännöstöön, jossa kielletään vähittäismyymälöiden aukiolo sunnuntaisin tiettyjen tuotteiden myymiseksi asiakkaille ja jollaisesta oli kyse asiassa C-145/88, B & Q?

2) Mikäli vastaus edelliseen kysymykseen on kieltävä, onko kuitenkin täysin selvää, riippumatta siitä esitetäänkö todisteita, että ne yhteisön sisäistä kauppaa rajoittavat vaikutukset, jotka mahdollisesti seuraavat sen kaltaisesta kansallisesta säännöstöstä, jota tarkoitetaan edellä esitetyssä ensimmäisessä kysymyksessä, eivät ylitä 'tämän kaltaisille säännöstöille ominaisia vaikutuksia', siinä merkityksessä kuin ilmaisua käytetään yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-145/88 antamassa tuomiossa?

3) Mikäli vastaus edelliseen kysymykseen on kieltävä, minkä kriteerien ja minkä mahdollisten, joko tosiseikkoja koskevien tai muiden, todisteiden perusteella kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava, ylittävätkö ne yhteisön sisäistä kauppaa rajoittavat vaikutukset, jotka mahdollisesti seuraavat sen kaltaisesta kansallisesta säännöstöstä, jota tarkoitetaan edellä esitetyssä ensimmäisessä kysymyksessä, 'tämän kaltaisille

säännöstöille ominaiset vaikutukset', siinä merkityksessä kuin ilmaisua käytetään yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-145/88 antamassa tuomiossa?"

7 Pääasioita koskevia tosiseikkoja ja säännöstöä, menettelyn kulkua sekä yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

## Ensimmäinen kysymys

8 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, seuraako edellä mainituista asioissa Conforama ja Marchandise annetuista tuomioista, että perustamissopimuksen 30 artiklassa esitettyä kieltoa ei sovelleta sellaiseen kansalliseen lainsäädäntöön, josta käsiteltävinä olevissa asioissa on kyse. Viimeksi mainitusta lainsäädännöstä oli kyse myös edellä mainitussa asiassa B & Q annetussa tuomiossa.

9 Yhteisöjen tuomioistuin on kolmessa edellä mainitussa tuomiossaan todennut, että kauppojen sunnuntaiaukioloa koskevien erilaisten kansallisten lainsäädäntöjen tarkoituksena ei ollut säännellä kauppaa.

10 Tuomioista ilmenee myös, että kyseisen kaltaisella säännöstöllä voi kuitenkin olla kielteisiä vaikutuksia tiettyjen kauppojen myynnin määrään, mutta että säännöstö vaikuttaa sekä kotimaisten tuotteiden että maahan tuotujen tuotteiden myyntiin. Muista jäsenvaltioista tulevien tuotteiden kaupan pitäminen ei siten ole vaikeampaa kuin kotimaisten tuotteiden kaupan pitäminen.

11 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainituissa tuomioissaan myöntänyt, että kyseisillä lainsäädännöillä pyritään yhteisön oikeuden kannalta hyväksyttävään tavoitteeseen. Sellaiset kansalliset säännöstöt, joilla rajoitetaan kauppojen sunnuntaiaukioloa, heijastavat tosiasiallisesti tiettyjä valintoja, jotka perustuvat kansallisiin tai alueellisiin sosiokulttuurisiin erityispiirteisiin. Jäsenvaltioiden asiana on tehdä valinnat noudattaen yhteisön oikeudesta ja erityisesti suhteellisuusperiaatteesta seuraavia vaatimuksia.

12 Kyseisen periaatteen osalta yhteisöjen tuomioistuin korosti edellä mainitussa asiassa B & Q antamassaan tuomiossa, että perustamissopimuksen 30 artiklassa ei kielletä tällaista säännöstöä, mikäli siitä mahdollisesti seuraavat yhteisön sisäistä kauppaa rajoittavat vaikutukset eivät ylitä tämän kaltaiselle säännöstölle ominaisia vaikutuksia, ja että kysymys siitä, pysyvätkö tämän säännöstön vaikutukset tosiasiallisesti näissä rajoissa, edellyttää tosiseikkojen arviointia, mikä on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

13 Edellä mainituissa, asioissa Conforama ja Marchandise antamissaan tuomioissa yhteisöjen tuomioistuin päätyi kuitenkin täsmentämään vastaavien säännöstöjen osalta, että niistä mahdollisesti seuraavat kauppaa rajoittavat vaikutukset eivät vaikuta suhteettomilta tavoitteena olevaan päämäärään nähden.

14 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että sillä oli käytettävissään tarpeelliset tiedot, jotta se saattoi ottaa kantaa siihen, onko tällainen sääntely suhteellisuusperiaatteen mukainen, ja että sen piti tehdä niin antaakseen kansallisille tuomioistuimille mahdollisuuden arvioida säännöstön yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa yhtenäisellä tavalla, koska arviointi ei saa vaihdella sen mukaan, millaiseksi kukin tuomioistuin tosiseikaston katsoo kunkin oikeusriidan yhteydessä.

15 Tutkittaessa sellaisen kansallisen säännöstön oikeasuhteisuutta, jolla on yhteisön oikeuden kannalta hyväksyttävä tavoite, verrataan toisiinsa kansallista intressiä saavuttaa kyseinen tavoite ja yhteisön intressiä turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus. Sen varmistamiseksi, etteivät kyseisen säännöstön yhteisön sisäistä kauppaa rajoittavat vaikutukset ole suurempia kuin on tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, on tutkittava, ovatko vaikutukset välittömiä, välillisiä vai ainoastaan hypoteettisia ja vaikeuttavatko ne tuontituotteiden kaupan pitämistä enemmän kuin kotimaisten tuotteiden kaupan pitämistä.

16 Edellä esitetty huomioon ottaen yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainituissa asioissa Conforama ja Marchandise antamissaan tuomioissa, että sellaisen kansallisen säännöstön, jossa kielletään työntekijöiden pitäminen töissä sunnuntaisin, rajoittavat vaikutukset kauppaan eivät tietyillä toimialoilla, joilla harjoitetaan vähittäismyyntiä, ole suhteettomia verrattuna tavoiteltuun päämäärään. Sama pätee samoista syistä myös kansalliseen säännöstöön, jossa kielletään vähittäismyymälöiden aukiolo sunnuntaisin.

17 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että siinä määrättyä kieltoa ei sovelleta kansalliseen säännöstöön, jossa kielletään vähittäismyymälöiden aukiolo sunnuntaisin.

**Toinen ja kolmas kysymys**

18 Ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen vuoksi toiseen ja kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

**Oikeudenkäyntikulut**

19 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut House of Lordsin 20.5.1991 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

**Perustamissopimuksen 30 artiklaa on tulkittava siten, että siinä määrättyä kieltoa ei sovelleta kansalliseen säännöstöön, jossa kielletään vähittäismyymälöiden aukiolo sunnuntaisin.**

Due Kakouris Rodríguez Iglesias Murray

Mancini Joliet Díez de Velasco Kapteyn Edward

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä joulukuuta 1992.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti